

Skattakollveltingin hjá Kallsberg:

Annað og meiri enn fiskimannaskattur

So nógv hefur verið fókuserað uppá eitt brot í nýggju skattalógini, at landsstýrismaðurin í skattamálum, Anfinn Kallsberg, metti tað neyðugt at bjóða fjølmiðlunum til tíðindafund, fyri at greiða frá øðrum avleiðingum av hesi skattakollveltingini

LEO POULSEN

Tað er ein sannroynd, at einki annað hefur verið at hoyrt til nýggju skattalógina enn tað, at fiskimenn fáa ein skattalætta uppá 15%. Hóast hetta bert er ein av mongum og umfatandi broytingum í hesi rættiliga skattakollvelting, hefur mest sum einki verið at hoyrt um aðrar broytingar enn ta nevndu.

Hetta fekk landsstýrismaðurin í skattamálum, Anfinn Kallsberg, til mikudaginn at bjóða fjølmiðlunum til ein tíðindafund, har hann greiddi frá skattabroytingunum í síni heild.

Kallsberg hevði hug at rógva upp undir, at fjølmiðlarnir í slíkum førum bert høvdu hug at draga tað fram, ið bar brá av »sensasjon«. Og í so máta var parturin um skattalætta til fiskimenn jú funnin fressur, serliga av tí, at flestu av arbeiðarafeløgnum mæltu so hart ímóti hesum parti. Og tað er helst einki at taka seg aftur í, at landsstýrismaðurin hefur grein í sín um máli. Trupulleikin er so bert, at restin av í hesum føri skattabroytingunum, drukkarnar í umrøðuni av fiskimannaskattinum. Og tað er spill.

Rættiliga umfatandi og kollveltandi

Veruleikin er jú tann, at henda nýggja skattalógin er rættiliga umfatandi og í høvuðsheitinum ávirkar so at siga hvønn einasta skattaborgara í landinum.

Fyrst og fremst kemur vanligi skattgjalðarin at merkja broytingina við at nú verður ikki longur neyðugt við sjálvuppgávu og ognaruppgærd. Og hetta verður helst ein stórur lætti hjá øllum. Vit vita øll, hvussu tað ríður okkum sum ein marra at fáa avgreitt hetta, tó at tað nú var vordíð rættiliga nógv lættari enn fyri nokrum árum síðani.

Nú verður tað skattavaldið, ið ger sjálvuppgávuna fyri okkum, og hon kemur so sendandi. Tað einasta skattgjalðarin so hevur at gera, er, at antin góðtaka uppgærdina sum hon er, og so skal ikki meiri gerast, ella at gera vart við seg, um skeivleikar eru í.

Anfinn Kallsberg sigur, at hetta verður gjørt, partvís fyri at sleppa skattgjalðaranum undan teirri byrðu tað kortini er at fylla sjálvuppgávuna út, men eisini fyri at bota um rættartrygd skattgjalðarans. Aður kundi skattavaldið seta fólk í skatt, um tey av einhøvri orsök ikki lótu sjálvuppgávuna inn. Tá lá tað á skattgjalðaranum at prógva, at skattavaldið mistók seg, um ikki rætt var. Nú liggur próvbyrjan hjá skattavaldinum.

Ivin skattgjalðaranum tilgøða
Hetta merkir í stuttum, at skattgjalðarin verður munandi betri fyri, tá ósemja er millum skattavaldið og skattgjalðara.

Aður var tað soleiðis, at var skattgjalðari mettur av skattavaldinum, skuldi hann fyri tað fyrsta prógva, at hann hevði rætt. Tað fór fram gjøgnum ymsar kærustovnar, og slíkar viðgerðir kundu taka drúgva tíð.

Men alt meðan málið var viðgjørt, kundi skattgjalðarin verða eftirhildin í løn, ja, enn tá pantaður. Fyri ikki at tala um rentutílskrivingar. Alt hetta kundi merkja, at skattgjalðarin, hóast hann í síðsta enda vann sakina, kundi vera niðurundir kominn figgarliga.

Eftir nýggju lógini verður lok lagt á, meðan málið verður viðgjørt, og ikki fyrr enn eftir at allir møguleikar eru troystir og endalig avgerð fallin, krevur skattavaldið peningin inn – sjálvssagt treytað av, at teir vinna sakina.

Hetta er stórur bati hjá skattgjalðaranum, serstakliga í teimum førum, har hann fær rættin og ikki skattavaldið.

Rationalisering

Sjálvsagt er ikki einasta orsøkin til hesa broyting at sleppa fólki undan at fylla út sjálvuppgávur og ognaruppgærd. Tó at hetta verður ein lætti, so liggja eisini aðrir fyrimunir aftanfyrir hesa broyting.

Mett verður, at millum 27.000 og 30.000 A-skattgjalðarar eru í landinum, og tað sigur seg sjálvt, at tað er ein stór papprsyndyngja, ið nú verður sloppið undan. Og ikki bert tað, tí sjálvandi hevur hvør einstøk sjálvuppgáva verið gjøgnumgingin av skattavaldinum, nakað, ið bæði hevur kravt tíð og fólk. Hesum slepst so eisini undan við nýggju skattalógini.

Ein onnur broyting er, at líkningarmyndugleikin nú kemur at liggja hjá sjei

nevndum í staðin fyri sum áður hjá hvørjari einstakari kommunu. Ein nevnd verður fyri hvørt av teimum seks skattaskjølum, tó verður Streymoyggin býtt í tvey, so at nevndirnar verða tilsamans sjei.

Kærummyndugleikin kemur tó framvegis at liggja lokalt, meðan landsskattanevndin verður hægsti myndugleiki á hesum økinum.

Hjún verða ikki longur revsað

Ein onnur broyting, ið avgjørt er verð at taka við, er skattingin av hjúnum.

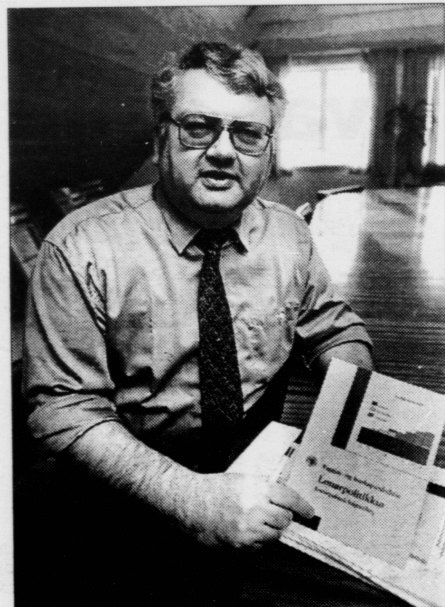
Tað hevur ofta verið ført fram, at hjún hava verið verri fyri skattliga enn fólk, ið liva saman papprileyst. Í

hesi nýggju skattalógini verður bótta henda mun.

Hereftir hefta hjún til dømis ikki longur fyri skattaskuld hvør hjá øðrum. Undan hesum var jú vanligt, at um annar hjúnarfelagin hevði restskatt meðan hin hevði avlopsskatt, varð hetta mótröknað, soleiðis verður ikki nú.

Eitt annað, ið helst kemur væl við hjá fleiri, er, at um eini hjún hava t.d. ein handil saman, kann maðurin nú gjalda konuni løn. Hetta bar ikki til áður, men nú kann konan so fáa løn eftir innsatsi, so at siga.

Hetta er ein broyting, sum hevur ligið á láni. Fyrr var jú ikki vanligt, at konan arbeiddi úti í tann mun, arbeiðsmarknaðurin hesi sein-

Anfinn Kallsberg er ónøgdur við at bert ein partur av broytingunum í skattalógini er viðgjördur í fjølmiðlunum

astu 20-30 árin er broyttur. Í dag er tað meiri regulin enn undantakið, at báðir hjúnarfelagar arbeida úti.

Við broytingunum er tað nú vordíð ein minni figgarlig forðing at ganga saman í hjúnarlag, enn frammanundan, og tað má sigast at

vera ein broyting til tað betra.

Mest umrødda broytingin er sum nevnt frádrátturin, ið fiskimenn og sjómenn fáa, men hetta er so bert ein partur í teirri skattakollvelting, ið landsstýrið nú hevur sett í verk.

Skattalættin til fiskimenn:

Kommunurnar verða ikki verri fyri

Missurin hjá kommununum, ið stendst av skattalækkingini, verður uppvigaður av einum uppskoti um, at skatturin frá bankum, sparikassum og tryggingarfeløgum skal býtast út á kommunurnar

LEO POULSEN

Tað völdi kommunustýrslimum nakað av høvuðbrýggi, tá landsstýrismaðurin í figgjarmálum, Anfinn Kallsberg, stutt fyri jól legði fram uppskotið um broytingar í skattalógini.

Serliga var tað skattalækkingin til fiski- og sjómenn, ið skapti ótta, tí hetta kemur beinleiðis at ávirka inntøkurnar hjá kommununum.

Serstakliga hjá teimum kommunum, har stórir parturin av skattainntøkuni stavar frá fiskimonnum, var ivin stórur. Hartil kom, at kommunurnar longu høvdu lagt sínar figgjarettanir, tá skattalógini kom fyri.

Tað eru serliga tær smærre kommunurnar, ið eru tengdar at skattainntøkuni frá fiskimonnum, so har kom skattabroytingin sjálvsagt at merkjast harðast, men landsstýrið hevur tikið fyrivarni fyri hesum og hevur lagt uppskott fram um, hvussu kommunurnar skulu

kompenserað fyri skattamissin.

Missa litið og einki

Utrokningar hjá landsstýrinum vísa, at tær kommunur, ið missa mest við skattabroytingini, fáa knappliga 10% minni í skattainntøku. Tær kommunur, ið merkja minst til broytingina, missa minni enn hálvt skattaprosent.

Tað kann tó í báðum førum vera talan um nógvan pening, og fyri at uppviga henda missin hjá kommununum, hevur landsstýrið gjørt av geva kompensatión.

Anfinn Kallsberg vísir á, at bankar, sparikassar og tryggingarfeløg nú gjalda skatt, og í staðin fyri – sum áður – at kommunurnar, har hesir stovnar hava sít høvuðssæti, fáa broðurpartin av skattainntøkunum, meðan kommunur við deildum fáa ein part, skal hesin skattapeningur nú býtast javnt út á allar kommunur í landinum.

Býtið verður soleiðis, at ávís upphædd verður útgoldin kommununum í mun til fólkatalið. Hetta ger, at missurin hjá kommununum bert verður avmarkaður, og tann kommunan, ið missir mest – 400.000 kr. – fær við

hesum býti 200.000 kr. aftur soleiðis, at samlaði missurin bert verður 200.000 krónur.

Alt hetta ger, at tað eisini verða kommunur, ið beinleiðis fara at hava fyrimun av skattalættanum til fiskimenn.

Umsjónarmaður

Søkt verður eftir umsjónarmanni til dansihøli Hollywood í Tórshavn.

Tann, ið settur verður, skal vera fyltur 20 ár og kemur at arbeiða undir dagliga leiðara felagsins.

Skrivlig umsókn verður at senda til:

Spf. Njálshúð,
N. Finsensgøta 20,
100 Tórshavn